

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
36020295	IES Mestre Landín	Marín	2023/2024

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Educación secundaria obrigatoria	Educación en Valores Cívicos e Éticos	3º ESO	1	35

Réxime

Réxime xeral-ordinario

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	4
3.1. Relación de unidades didácticas	4
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	5
4.1. Concrecións metodolóxicas	12
4.2. Materiais e recursos didácticos	12
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	13
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	13
5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes	14
6. Medidas de atención á diversidade	14
7.1. Concreción dos elementos transversais	15
7.2. Actividades complementarias	16
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	16
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	17
9. Outros apartados	17

1. Introducción

A presente programación didáctica está elaborada para a materia de Valores do 3ª curso da ESO.

A materia de valores éticos debe atender a unha formación integral da persoa e afondar no tratamento transversal dos problemas coa finalidade de proporcionar as bases para unha formación autónoma do alumnado nos valores dunha cidadanía plural, dialogante e democrática.

A materia é unha oportunidade para poñer en práctica metodoloxías didácticas activas e contextualizadas que faciliten a participación crítica do alumnado en traballos cooperativos, a realización de tarefas, a aprendizaxe baseada en problemas, o estudo de casos, o traballo por retos, etc., metodoloxías todas elas que lle confiren ao alumnado o papel de axente activo e autónomo na súa propia formación.

Metodoloxicamente se prima o diálogo e o debate como ferramentas.

Dado que a materia ten unha presenza semanal de 1 hora, semella importante seleccionar moi ben a metodoloxía e os contidos a desenvolver para que a aprendizaxe sexa significativa.

O grupo seleccionado de 3° ESO, está composto por 50 alumnos e alumnas con idades comprendidas ao inicio do curso entre os 14 e os 16 anos. O alumnado encontrase repartido en dúas liñas. O noso alumnado caracterízase, en liñas xerais por:

- Rendemento académico medio - baixo en xeral. O tempo que dedican ao estudo e ás tarefas é moi irregular, e marca serias diferenzas no rendemento. A actitude cara ao aprendizaxe é moi diversa, e está marcada sobre todo polo ambiente familiar e as amizades.
- Nalgúns casos apréciase que as familias implícanse pouco no seguimento dos seus estudos, ou que non reforzan de modo suficiente o esforzo, o estudo ou a realización das tarefas, coa repercusión negativa que isto implica no rendemento académico dos seus fillos.
- No alumnado dos primeiros cursos concéntranse a maioría de medidas correctivas. Son bastante reticentes a mellorar a súa conduta: resistencia ao traballo, escaso interese pola aprendizaxe e comportamentos que dificultan o desenvolvemento das clases.
- Un número significativo de alumnos/as amosan pouco interese pola lectura e o esforzo intelectual, o que provoca neles un vocabulario pobre que a súa vez dificulta a comprensión lectora, cerrando un círculo vicioso nel que non é fácil de romper.

A educación en valores cívicos e éticos constitúe un requisito necesario tanto para o exercicio activo e responsable da cidadanía como para o desenvolvemento da autonomía moral e da personalidade do alumnado. Non hai dúbida de que estes dous propósitos se encontran relacionados entre si, en canto non é posible un exercicio activo e responsable da cidadanía democrática sen un compromiso ético persoal, libre e fundamentado, con determinados principios e valores. De aí a necesidade de que toda educación cívica ou en valores estea traspasada por ese exercicio reflexivo e crítico sobre a moral individual e colectiva que representa a ética filosófica.

En termos xerais, a formación en valores cívicos e éticos implica mobilizar o conxunto de coñecementos, destrezas, e actitudes, así como os valores que lle permiten ao alumnado tomar conciencia da súa identidade persoal e cultural, afrontar cuestións éticas fundamentais e adoptar unha actitude consecuente co carácter interconectado e ecodpendente da súa vida en relación coa contorna; todo iso co obxecto de poder apreciar e aplicar con autonomía de criterio aquelas normas e valores que rexen a convivencia nunha sociedade libre, plural, xusta e pacífica.

A materia de valores éticos debe atender a unha formación integral da persoa e afondar no tratamento transversal dos problemas coa finalidade de proporcionar as bases para unha formación autónoma do alumnado nos valores dunha cidadanía plural, dialogante e democrática.

A materia é unha oportunidade para poñer en práctica metodoloxías didácticas activas e contextualizadas que faciliten a participación crítica do alumnado en traballos cooperativos, a realización de tarefas, a aprendizaxe baseada en problemas, o estudo de casos, o traballo por retos, etc., metodoloxías todas elas que lle confiren ao alumnado o papel de axente activo e autónomo na súa propia formación.

Nos diferentes grupos hai alumnado repetidor (8 alumnos) e outros 8 alumnos que cursan PDC, por diferentes necesidades educativas especiais. Todos estes aspectos serán tidos en conta a nivel metodolóxico.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Inquirir e investigar canto se refire á identidade humana e a cuestións éticas relativas ao propio proxecto vital, analizando criticamente información fiable e xerando unha actitude reflexiva respecto diso, para promover o autoconhecimento e a elaboración de formulacións e xuízos morais de maneira autónoma e razoada.	2				1	1-2-3		
OBX2 - Actuar e interactuar de acordo con normas e valores cívicos e éticos, a partir do recoñecemento fundado da súa importancia para regular a vida comunitaria e a súa aplicación efectiva e xustificada en distintos contextos, para promover unha convivencia pacífica, respectuosa, democrática e comprometida co ben común.	5	3		3		1-2-3-4		1
OBX3 - Entender a natureza interconectada e inter e ecodpendente das actividades humanas, mediante a identificación e a análise de problemas ecosociais de relevancia, para promover hábitos e actitudes eticamente comprometidos co logro de formas de vida sustentables.			5		2	1-2-3-4	1	
OBX4 - Mostrar unha adecuada estima de si mesmo e da contorna, recoñecendo e valorando as emocións e os sentimentos propios e alleos, para lograr unha actitude empática e coidadosa con respecto aos demais e á natureza.	1				1-2-3	1-3		3

Descrición:

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	OS DEREITOS HUMANOS		17	7			X
2	OS DEREITOS DOS ANIMAIS		17	6			X
3	VIDA RESPONSABLE		17	6		X	
4	VIVIR EN SOCIEDAD		17	5		X	

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
5	A NATUREZA HUMANA		16	6	X		
6	A ETICA		16	5	X		

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	OS DEREITOS HUMANOS	7

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.4 - Tomar consciencia da loita por unha efectiva igualdade de xénero e do problema da violencia e explotación sobre as mulleres, a través da análise das diversas xeracións e correntes do feminismo e das medidas de prevención da desigualdade, a violencia e a discriminación por razón de xénero e orientación sexual, mostrando igualmente coñecemento dos dereitos LGTBIQ+ e recoñecendo a necesidade de respectalos.	Demostra de xeito oral ou escrito un discurso baseado no recoñecemento e necesidade de respectar os dereitos LGTBIQ+ así como a cuestión da loita por unha efectiva igualdade de xénero	PE	20
CA2.5 - Contribuír activamente ao benestar social adoptando unha posición propia, explícita, informada e eticamente fundamentada sobre o valor e pertinencia dos dereitos humanos, o respecto pola diversidade etnocultural, a consideración dos bens públicos globais, a percepción do valor social dos impostos.	Coñece e expón de xeito escrito cales son os Dereitos Humanos e a súa importancia para o benestar social	TI	80

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Os dereitos humanos. - Referente moral da democracia e a xustiza social. - Xeracións e historia dos dereitos humanos. - Dereitos da infancia. - Os dereitos económicos, sociais e culturais: o dereito ao traballo, á saúde, á educación e á xustiza. - A igualdade de xénero. - As diversas ondas e correntes do feminismo. - A prevención da explotación e a violencia contra nenas e mulleres. - A corresponsabilidade nas tarefas domésticas e de coidados.

Contidos

- A sociedade e a cidadanía plural.
- O interculturalismo.
- A inclusión social e o respecto pola diversidade e as identidades étnico-culturais e de xénero.
- Os dereitos LGTBIQ+.

UD	Título da UD	Duración
2	OS DEREITOS DOS ANIMAIS	6

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.3 - Promover estilos de vida eticamente comprometidos co logro dun desenvolvemento sustentable, contribuíndo por si mesmo e na súa contorna ao tratamento preventivo dos residuos, a xestión sustentable dos recursos, a mobilidade segura, sustentable e saudable, o comercio xusto, o consumo responsable, o coidado do patrimonio natural, o respecto pola diversidade etnocultural, e o coidado e protección dos animais.	Plantexar unha acción que contribúa a mellorar o desenvolvemento sustentable no seu propio centro.	TI	100

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos

- Protección e dereitos dos animais.
- Valores éticos e democráticos como fundamento para unha conduta empática e respectuosa cara aos animais.
- O ser humano como animal político: dereitos humanos da solidariedade para unha conduta cos animais baseada en dereitos.

UD	Título da UD	Duración
3	VIDA RESPONSABLE	6

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
-------------------------	------------------------	----	---

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.1 - Describir as relacións históricas de interconexión, interdependencia e ecodpendencia entre as nosas vidas e a contorna a partir da análise das causas e consecuencias dos máis graves problemas ecosociais que nos afectan.	Entende e nomea as causas e consecuencias máis graves dos problemas ecosociais.	PE	40
CA3.2 - Valorar distintas formulacións científicas, políticas e éticas coas que afrontar a emerxencia climática e a crise ambiental a través da exposición e o debate argumental arredor destas.	Realiza un traballo escrito sobre as diferentes formulacións científicas políticas e éticas que afrontan a emerxencia climática.		
CA3.3 - Promover estilos de vida eticamente comprometidos co logro dun desenvolvemento sustentable, contribuíndo por si mesmo e na súa contorna ao tratamento preventivo dos residuos, a xestión sustentable dos recursos, a mobilidade segura, sustentable e saudable, o comercio xusto, o consumo responsable, o coidado do patrimonio natural, o respecto pola diversidade etnocultural, e o coidado e protección dos animais.	Plantexar e realizar alo menos unha acción que contribúa a mellorar o desenvolvemento sustentable no seu propio centro	TI	60
CA3.4 - Desenvolver unha actitude de xestión equilibrada das emocións, de estima e coidado de si mesmo e dos outros, identificando, analizando e expresando de maneira asertiva as propias emocións e sentimentos, e recoñecendo e valorando os dos demais en distintos contextos e arredor de actividades creativas e de reflexión individual ou dialogada sobre cuestións éticas e cívicas.	Á hora de intervenir na aula, axúdase dos comentarios e aportacións das compañeiros e compañeiros á hora de enriquecer as súas intervencións.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Vida responsable co contorno e protección do medio ambiente. - Percorrido crítico sobre as diferentes formas de relación do ser humano coa natureza ao longo da historia e a pegada ecolóxica das accións humanas no planeta. - Empatía e responsabilidade co contorno: interdependencia, interconexión e ecodpendencia. - A protección do medio ambiente e os dereitos para coa natureza: dereitos humanos de terceira xeración. - Consumo responsable para unha vida sustentable no planeta. - Os límites do planeta e o esgotamento dos recursos. - Obxectivos do desenvolvemento sustentable: axenda cara a 2030 para un planeta sustentable. - Economía sustentable e ecolóxica na globalización, e nova lóxica do crecemento: economía circular e economía azul. - Hábitos para unha xestión adecuada dos recursos e tratamento preventivo dos residuos. A mobilidade segura, saudable e sustentable. - Consumo responsable e soberanía alimentaria. - Propostas científicas e ético-políticas arredor dos problemas ecosociais. - Xustiza ecolóxica.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Ética medioambiental: ecocentrismo, biocentrismo e extensionismo. - Ecofeminismo e ética do coidado.

UD	Título da UD	Duración
4	VIVIR EN SOCIEDAD	5

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Promover e demostrar unha convivencia pacífica, respectuosa, democrática e comprometida co ben común, a partir da investigación sobre a natureza social e política do ser humano e o uso e comprensión crítica dos conceptos de lei, poder, soberanía, xustiza, Estado, democracia, memoria democrática, dignidade e dereitos humanos.	Selecciona información axeitada á hora de investigar sobre a natureza social e política do ser humano e a súa complexidade.	TI	100
CA2.2 - Fomentar o exercicio da cidadanía activa e democrática a través do coñecemento do movemento asociativo e a participación respectuosa, dialogante e construtiva en actividades de grupo que impliquen tomar decisións colectivas, planificar accións coordinadas e resolver problemas aplicando procedementos e principios cívicos, éticos e democráticos explícitos.	Escoita activa no traballo en grupo, fai aportacións persoais que amplían o coñecemento sempre dende o respecto		
CA2.3 - Contribuír a xerar un compromiso activo co ben común a través da análise e a toma razoada e dialogante de posición arredor de cuestións éticas de actualidade como a loita contra a desigualdade e a pobreza, o dereito ao traballo, a saúde, a educación e a xustiza, así como sobre os fins e límites éticos da investigación científica.	Artella unha exposición oral no que amosa coñecementos básico arredor das cuestións ética de actualidade.		
CA2.6 - Contribuír á consecución dun mundo máis xusto e pacífico a través da análise e recoñecemento da historia democrática do noso país e das funcións do estado de dereito e as súas institucións, os organismos internacionais, as asociacións civís e os corpos e forzas de seguridade do Estado, no seu empeño por lograr a paz e a seguridade integral, atender as vítimas da violencia e promover a solidariedade e cooperación entre as persoas e os pobos.	Coñece e expón oralmente os organismos, institucións así como activistas que traballan para contribuír á consecución dun mundo máis xusto e pacífico.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - A sociedade humana: natureza e orixe. - As estruturas sociais e os grupos de pertenza.

Contidos

- Cooperación e altruísmo fronte a competencia e egoísmo.
- A convivencia social.
- As virtudes do diálogo e as normas de argumentación.
- A resolución pacífica de conflitos.
- A empatía cos demais.
- A política.
- Conceptos clave: lei, poder, soberanía, xustiza e dignidade.
- Formas de Estado e tipos de goberno.
- A democracia: principios, procedementos e institucións.
- O Estado español como estado social e democrático de dereito.
- Valores constitucionais.
- A memoria democrática.
- A participación democrática: ser cidadáns.
- Outras formas de participación social: o asociacionismo e o voluntariado.
- A procura da xustiza social.
- A desigualdade económica e a loita contra a pobreza.
- Globalización económica e bens públicos globais.
- O comercio xusto.
- O valor social dos impostos.
- A convivencia pacífica e segura.
- A guerra, o terrorismo e outras formas de violencia política.
- A atención ás vítimas da violencia.
- Accións individuais e colectivas en favor da paz.
- A contribución do Estado e os organismos internacionais á paz, á seguridade integral e á cooperación.
- O dereito internacional e a cidadanía global.
- As forzas armadas e a defensa ao servizo da paz.
- O papel das ONG e das ONGD na loita pola paz.
- Os desafíos da democracia actual.
- Os códigos deontolóxicos.
- As éticas aplicadas.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Fins e límites éticos da investigación científica. A bioética. - O desafío da intelixencia artificial. - As propostas transhumanistas.

UD	Título da UD	Duración
5	A NATUREZA HUMANA	6

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.2 - Identificar, xestionar e comunicar ideas, emocións, afectos e desexos con comprensión e empatía cara ás demais persoas, demostrando autoestima e compartindo un concepto adecuado do que deben ser as relacións con outras persoas, incluíndo o ámbito afectivo-sexual.	Expresar de xeito oral como son as nosas emocións, afectos, desexos cara nós mesmas e as demais persoa	PE	20
CA1.4 - Desenvolver unha actitude de xestión equilibrada das emocións, de estima e coidado de si e das demais persoas, identificando, analizando e expresando de maneira asertiva as propias emocións e sentimentos, e recoñecendo e valorando os dos demais en distintos contextos e arredor de actividades creativas e de reflexión individual ou dialogada sobre cuestións éticas e cívicas.	Fai aportacións en pequeno grupo e no grupo clase de xeito respectuoso e aportando información pertinente.	TI	80

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - A natureza humana. - Liberdade e moralidade como características especificamente humanas. - A identidade persoal, o cruzamento de camiños entre a natureza, a crianza e o proxecto vital. - A educación de emocións e sentimentos. - A autoestima persoal. - A igualdade e o respecto nas relacións con outras persoas. - A educación afectivo-sexual. - Análise das accións. - Os motivos da acción: desexos e razóns. - A vontade como razón práctica. - A autonomía da vontade.

Contidos
- A responsabilidade das accións.

UD	Título da UD	Duración
6	A ETICA	5

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Construír e expresar un concepto axustado de si mesmo recoñecendo as múltiples dimensións da súa natureza e personalidade, así como da dimensión cívica e moral desta, a partir da investigación e do diálogo arredor de diversas concepcións sobre a natureza humana.	Expresar de xeito oral ou escrito que capacidades nos caracterizan como humanos e como podemos chegar a coñecernos a nós mesmas.	PE	20
CA1.3 - Desenvolver e demostrar autonomía moral mediante a práctica da deliberación racional, o uso de conceptos éticos e o diálogo respectuoso cos demais, arredor de distintos valores e modos de vida, así como a problemas relacionados co exercicio dos dereitos individuais, o uso responsable e seguro das redes, as condutas adictivas e o acoso escolar.	Desenvolver de xeito escrito un dilema moral no que se inclúen conceptos éticos básicos, ser capaz de debatilo no grupo clase.	TI	80

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - A ética dentro do conxunto de saberes filosóficos. - O obxecto da ética. - A aplicación da ética: a orientación para a resolución de problemas complexos sobre como actuar. - A ética e as éticas como guías das nosas accións. - O xuízo moral: as normas, o valor e o valioso, as virtudes, os sentimentos morais. - Universalismo e pluralismo moral. - Éticas da felicidade, éticas do deber, éticas da virtude. - Ética e dereito. - Semellanzas e diferenzas entre ética e dereito. - O conflito lexitimidade-legalidade. - A obxección de conciencia. - Os dereitos individuais e os deberes cidadáns. - O debate sobre a liberdade de expresión.

Contidos

- A ética na sociedade actual.
- O problema da desinformación.
- A protección de datos e o dereito á intimidade.
- O ciberacoso e outras formas de violencia nas redes sociais.
- As condutas adictivas.

4.1. Concrecións metodolóxicas

A metodoloxía é o conxunto de estratexias, procedementos e accións organizadas e planificadas polo profesorado coa finalidade de posibilitar a aprendizaxe do alumnado e o logro dos obxectivos. Na presente programación didáctica traballaranse os diferentes contidos mediante unha serie de actividades, concretadas nas diferentes UD's, empregando distintos métodos pedagóxicos que permitan que o alumnado alcance o máximo desenvolvemento das súas capacidades. As principais cuestións a abordar na materia deberán consistir, respectando sempre os ritmos de aprendizaxe de cada alumno e alumna, na realización de proxectos grupais nos que o propio alumnado teña que resolver conflitos e así desenvolver un fortalecemento da súa autonomía e responsabilidade en coherencia cos valores dunha cidadanía plural, crítica e democrática.

En certos momentos concretos e breves empregarase o método expositivo comunicativo, establecendo un intercambio de información co alumnado promovendo o debate e a participación. Sen embargo a base do traballo que se fará nesta materia estará encamiñado á investigación e a aprendizaxe autónoma a través de traballos sobretudo cooperativos grupais nos que terán que desenvolver cuestións pertinentes aos contidos dende un punto de vista creativo e de descubrimento, por iso o xeito máis pertinente de avaliar esta materia será con táboas de indicadores. Empregaránse distintas rúbricas:

- Rúbrica participación
- Rúbrica traballo escrito individual
- Rúbrica traballo grupal
- Rúbrica exposición oral
- Coavaliación

Favorecerase así mesmo, a aprendizaxe cooperativa, o longo de todas unidades empregando dinámicas como lectura compartida, lapis ó centro, o folio xiratorio, etc.

Contribuirase ao Plan TICs coa proxección de vídeos, clases expositivas empregando presentacións dixitais, etc.

A materia tamén deberá contribuír a outros plans incluídos no Proxecto Educativo do centro como o Plan de Actividades do Departamento de Orientación, o Plan de Acción Titorial, o Plan de Atención á Diversidade ou o Proxecto Lingüístico de Centro, tendo presente en todo momento a Programación Xeral Anual que se redactou a inicio de curso.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
PLATAFORMA EDIXGAL
MATERIAL PRAPARADO POLA DOCENTE
NOTAS DE PRENSA

VIDEOS PLATAFORMAS DIXITAIS
PELÍCULAS OU DOCUMENTAIS
PAXINAS WEBS E BLOGS

Empregarase o libro electrónico da plataforma EDIXGAL ocasionalmente e tamén usarase a plataforma para subir o material adicional empregado pola docente.

Así mesmo empregaránse materiais de tipo audiovisual e dixital, como fragmentos de películas, documentais, animacións ou vídeos didácticos dispoñibles en distintas aplicacións webs.

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

A avaliación inicial realizarase nas primeiras semanas de clase. Constará dunha proba escrita con diferentes cuestións para evidenciar sobre todo a comprensión lectora do alumando e determinar o punto de partida. Os obxectivos que se pretenden con dita avaliación son:

- detectar dificultades de aprendizaxe
- coñecer os seus intereses e motivacións
- Propoñer actividades posteriores de acordo os resultados obtidos.
- Iniciar o proceso de ensinanza-aprendizaxe.

Os resultados de dita proba daranse a coñecer durante unha reunión establecida polo centro ao inicio do curso e na que se atopará a totalidade da xunta avaliadora. En función dos resultados obtidos, e sempre coa intervención do Departamento de Orientación levaranse a cabo as medidas de atención pertinentes.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Pesos dos instrumentos de avaliación por UD:

Unidade didáctica	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	Total
Peso UD/ Tipo Ins.	17	17	17	17	16	16	100
Proba escrita	20	0	40	0	20	20	17
Táboa de indicadores	80	100	60	100	80	80	83

Criterios de cualificación:

Os alumnos deben acadar o grao mínimo de consecución descritos para os criterios de avaliación; empregaranse como instrumentos de avaliación:

- Unha proba escrita de coñecementos e demostración da comprensión dos contidos tratados.- 20 %
- Fichas de traballo a entregar seguindo rubrica (tanto de traballo en grupo como individual)- 40 %
- Proba de caderno de clase- 40 %

Criterios de recuperación:

Como medida de recuperación en cada avaliación o alumnado poderá voltar a repetir a proba escrita de coñecementos, de caderno ou a entrega das fichas coas datas de entrega e rubrica de corrección que se lle fará chegar ao alumnado.

Se o alumno/a non recupera estas avaliacións, poderá recuperar a materia no mes de Xuño do mesmo xeito que durante o curso e poderá subir a súa nota tamén facendo novas entregas.

5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes

Terase en conta o Plan de Reforzo (artigo 51 da Orde do 8 de Setembro 2021 de atención á diversidade. O plan deberá ser elaborado polo profesorado que imparte a materia baixo directrices do departamento co coñecemento da titora ou titor. O plan deberá ter como referentes os obxectivos da materia e adquisición de competencias.

Realizaráselle ao alumnado unha proposta de traballo completo e individualizado no que se desenvolvan os criterios mínimos exisibles en cada unidade didáctica. Está proposta será resultado dun seguimento individualizado que se fará do alumnado revisando os traballos entregados por trimestre para poder asignar un novo traballo final.

6. Medidas de atención á diversidade

Á diversidade enténdese coma unha realidade social derivada da singularidade biolóxica, psicolóxica, social e cultural de cada alumna e cada alumno, da singularidade de cada familia e de cada unha das profesoras e dos profesores, así coma das particularidades de cada centro e de cada comunidade educativa no seu conxunto. Polo tanto, concíbese a atención educativa á diversidade como o conxunto de medidas e accións deseñadas coa finalidade de adecuar a resposta educativa ás diferentes características, potencialidades, ritmos e estilos de aprendizaxe, motivacións e intereses e situacións sociais e culturais de todo o alumnado, co obxectivo de conseguir que todas as persoas acaden o máximo desenvolvemento persoal e social posible facilitando unha educación adaptada ás súas singularidades, garantindo unha igualdade efectiva de oportunidades..

O grupo o que vai dirixido a presente programación é un grupo moi heteroxéneo por presentar:

- diversidade nos estilos e formas de aprender: hai alumnos que teñen un aprendizaxe maiormente visual, os cales tenden a pensar en imaxes e relacionalas con ideas e conceptos; nestes casos serán útiles o emprego de vídeos e apoiar as explicacións mediante imaxes mediante as presentacións de Power Point. Así mesmo, hai alumnos que presentan unha aprendizaxe maioritariamente auditiva, lembrando mellor a información a través dunha explicación oral; o emprego do método expositivo comunicativo facilitará a aprendizaxe nestes casos. Finalmente, hai alumnos cunha aprendizaxe maiormente física o kinestésica, onde potenciaremos mais o aprendizaxe mediante a manipulación. Para dar resposta a esta diversidade empregaranse polo tanto distintos recursos e medios didácticos.

- Distintos ritmos de aprendizaxe, capacidades e intelixencias: terase en conta esta variabilidade empregando tempos flexibles na realización de actividades para adaptarnos os distintos ritmos, así como o emprego do método cooperativo. A través destes métodos didácticos os estudantes terán que apoiarse entre eles, promovendo o desenrolo das intelixencias interpersoais e a empatía.

- Distintos intereses e motivacións: co obxectivo de captar a atención dos alumnos, deseñáronse unidades didácticas con exemplos próximos o seu día a día, alternando distintas metodoloxías e empregando distintos materiais, resaltando o emprego das TICS. Do mesmo modo, o inicio do curso, farase unha avaliación inicial para coñecer as necesidades educativas de cada alumno e os seus intereses e motivacións.

- Presenza de alumnos/as que teñen necesidades educativas especiais.

Neste sentido, será moi importante a avaliación previa para poder obter información sobre o grupo e de cada un dos alumnos/as. Unha vez realizada a avaliación inicial cremos que a atención á diversidade debe converterse nun elemento moi importante da práctica docente e ten que abordarse en diferentes niveis: na programación das actividades, na metodoloxía, na organización do grupo-clase, na avaliación, nas adaptacións do currículo, etc. Para o alumnado con Necesidades Específicas de Apoio Educativo proporánse medidas de reforzo dispoñibles a través da aula virtual. Proporánse, ao mesmo tempo, diferentes canles para a presentación das tarefas que, de acordo coa teoría das

Intelixencias Múltiples, se adapten mellor a cada un dos alumnos e alumnas.

No caso do alumnado que permaneza un ano máis no mesmo curso debemos ter en conta o plan específico personalizado que desenvolve o artigo 52 da Orde do 8 de setembro de 2021 de atención á diversidade.

Por outra banda, tamén están previstas actividades de ampliación para aquel alumnado que presente un maior ritmo

de aprendizaxe. Tratarase de actividades motivadoras, que en todo caso vaian máis aló dos xa afianzados mínimos da materia e que supoñan un maior desafío na busca de información, así como a interrelación dos diferentes contidos.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6
ET.1 - Comresión lectora	X	X	X	X	X	X
ET.2 - Expresión oral e escrita	X	X	X	X	X	X
ET.3 - A comunicación audiovisual	X	X	X	X	X	X
ET.4 - A competencia dixital	X	X	X	X	X	X
ET.5 - Espíritu crítico e científico	X	X	X	X	X	X
ET.6 - Educación emocional	X	X	X	X	X	X
ET.7 - A igualdade de xénero	X	X	X	X	X	X
ET.8 - A creatividade	X	X	X	X	X	X
ET.9 - Sustentabilidade e consumo responsable			X			
ET.10 - Respeto mutuo e cooperación entre iguais	X	X	X	X	X	X
ET.11 - Prevención e resolución pacífica de conflitos	X	X	X	X	X	X

Observacións:

No ambiente da aula, e en todas as tarefas da materia:

- Fomentaranse de maneira transversal a igualdade entre mulleres e homes, a educación para a saúde, incluída a afectivo-sexual, a formación estética, a educación para a sustentabilidade e o consumo responsable, o respecto mutuo e a cooperación entre iguais.
- Promoverase a aprendizaxe da prevención e da resolución pacífica de conflitos en todos os ámbitos da vida persoal, familiar e social, así como dos valores que sustentan a liberdade, a xustiza, a igualdade, o pluralismo político, a paz, a democracia, o respecto polos dereitos humanos e o rexeitamento da violencia terrorista, a pluralidade, o respecto polo Estado de dereito, o respecto e a consideración polas vítimas do terrorismo, e a prevención do terrorismo e de calquera tipo de violencia.
- Evitaranse os comportamentos, os estereotipos e os contidos sexistas, así como os que supoñan discriminación por razón da orientación sexual ou da identidade de xénero.

Como noutras materias do Departamento de Filosofía, tanto os contidos como os instrumentos propios da disciplina, son especialmente axeitados para traballar as liñas trasversais do curriculum.

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Charla asociación LGTBIQ+ Vigo	Os alumnos recibirán unha charla dun dos membros desta asociación dando a coñecer a realidade social deste colectivo na nosa contorna			X

Observacións:

A docente que imparte a docencia da materia de Valores éticos colaborará co departamento de actividades complementarias en todas aquelas actividades que se leven a cabo no centro e que de algunha maneira teñan que ver co currículo da materia de valores éticos.

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Adecuación da programación didáctica e da súa propia planificación ao longo do curso académico
Os alumnos coñecen os criterios de avaliación
Metodoloxía empregada
Propoño algunha actividade para detectar os coñecementos previos de cada unidade.
Proporciono información aos alumnos/as sobre as actividades realizadas e lles dou pautas para melloralas.
Propoño actividades individuais e de grupo para reforzar e ampliar os contidos.
Utilizo dispositivos audiovisuais ou doutro tipo para apoiar as explicacións dos contidos.
Promovo o traballo cooperativo e manteño unha comunicación fluída co alumnado.

Medidas de atención á diversidade
Realizo unha avaliación inicial e axusto a programación ás características do alumnado
Utilizo distintas ferramentas de avaliación en función dos contidos tratados na unidade.
Clima de traballo na aula
Propoño actividades grupais e individuais.
Coordinación co resto do equipo docente e coas familias ou as persoas titoras legais
Informo ao alumnado e aos seus pais dos resultados obtidos, así como de calquera outra incidencia.

Descrición:

A avaliación da práctica docente ten como obxectivo revisar as actuacións do profesorado co fin de optimizalos, tendo a certeza de que melloralos mellorará a calidade da aprendizaxe do alumnado, obxectivo último e fundamental desta tarefa.

Esta avaliación ten os seguintes obxectivos:

1. Axustar a práctica docente ás peculiaridades do grupo e de cada alumno.
2. Comparar a planificación co desenvolvemento da mesma.
3. Detectar dificultades e problemas.
4. Promover a reflexión individual e colectiva.
5. Mellorar a comunicación e a coordinación interna.
6. Promover a regularidade e calidade da relación cos pais ou titores legais.

Os resultado desta avaliación recolleranse na memoria final de curso e poñerase en coñecemento na reunión do Departamento para poder incorporar melloras en vindeiros cursos.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

Levarase a cabo un seguimento periódico da programación nas reunións do Departamento ao que pertenza o profesorado que imparte a docencia desta materia. En ditas reunións valoraranse :

1. Se as sesión prevista por UD foron as suficientes, así como as datas de inicio de final de cada UD.
2. O grao de cumprimento do desenvolvemento das UD.
3. Propostas de mellora
4. Concreción das propostas de mellora para materializar en cursos vindeiro

Ao final de curso o profesorado especificará na memoria final do curso o grao de cumprimento da programación e as dificultades atopadas co fin de introducir as modificacións oportunas para o vindeiro curso.

9. Outros apartados